

schaduwten. Zij hadden mensen die zij van onze politie hadden betrokken. Dezen zijn later bij onze politie teruggekomen, nadat zij waren aanbevolen door GS III. Dit waren betrekkingen die niet op tafel konden worden gelegd.¹

Enige beloning accepteerde van Blankenstein voor al dat bemiddelingswerk niet; het kostte hem geld – dat had hij graag voor de goede zaak over.² Wat hij zelf van zijn internationale relaties uit of over Duitsland vernam, gaf hij aan GS III door³, in haar administratie had hij een eigen agentennummer.⁴

Nu werd aan deze samenwerking tussen de Nederlandse en de Britse geheime diensten in de winter van '38 op '39 nog weer een derde geheime dienst vastgehaakt: de Tsjechische. De secretaris van de Tsjechoslowaakse legatie, K. Erban, had in Nederland een inlichtingennet opgebouwd dat vertakkingen tot in Duitsland had. Het kostte f 400 per maand. Na de overeenkomst van München kon hij er van zijn regering te Praag, die al onder zware Duitse druk stond, geen geld meer voor loskrijgen. Hij raadpleegde van Blankenstein; deze ging naar generaal van Oorschot; van Oorschot had geen fondsen maar zei, aldus van Blankenstein: "Wilt u het de Engelsen niet aanbieden, maar op voorwaarde dat zij u van ieder rapport een afschrift geven." Dit heb ik gedaan.⁵

De betekenis van deze contacten bleek in maart '39.

Op de 15de werden, gelijk in ons vorig deel beschreven, Bohemen en Moravië door de Duitsers bezet. De avond tevoren wist de staf van de Tsjechische militaire inlichtingendienst, elf man sterk, per KLM-machine uit Praag te ontsnappen: de elf landden op Waalhaven, tien vlogen door naar Londen, één officier, majoor Alois Frank, bleef in Den Haag achter. Dat laatste had zijn goede redenen. Om motieven die niet geheel duidelijk zijn, had namelijk begin '36 een officier van de Duitse *Abwehr*, Paul Thümmel, contact opgenomen met de Tsjechische geheime dienst. Spoedig was gebleken dat zijn berichten van ongemene betekenis waren. Alvorens uit Praag te vertrekken, had de leiding van de Tsjechische dienst Thümmel zes adressen gestuurd waar hij zijn verdere correspondentie aan richten kon: één in Zweden, één in Zwitserland, twee in Engeland, twee in Nederland.⁶ Inderdaad, bij een van die twee Nederlandse adressen ('*Frau van Jansen*, p.a. Fa. 'De Favoriet', Noordercinde 148, Den Haag') kwam op 11 april '39 tot grote op-

¹ Getuige M. van Blankenstein, *Enq.*, dl. II c, p. 463. ² Brief, 30 okt. 1949, van M. van Blankenstein aan de Enquêtecommissie. ³ Getuige J. M. Somer, *Enq.*, dl. I c, p. 389. ⁴ Verklaring, op 3 juni 1947 door J. W. van Oorschot afgelegd voor de commissie-Sillevis, a.v., dl. II b, p. 40. ⁵ Getuige M. van Blankenstein, a.v., dl. II c, p. 463. ⁶ R. Ströbinger: *A-54. Spion mit drei Gesichtern* (1966), p. 102.